

ԻՆՉՊՈՏՆ ՆՊԱՍՏԵԼ ՏԱՐՀԱՆՎԱԾ ԵՐԵՒՄՆԵՐԻ ՀԱՐՄԱՐՄԱՆԸ

ՏԱՐՀԱՆՄԱՆ ՀԵՏԱՆՁՈՎ ԱՌԱՋԱՅԾԸ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՂԾՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Կենցաղային, ֆինանսական խնդիրներ
- Նոր միջավայր, առօրյայի փոփոխություն
- Բաժանում ընտանիքից, ընկերներից, հարազատներից
- Իրավիճակի և նոր պայմանների անսովորություն
- Անապահովության զգացում
- Լեզվական խնդիրներ
- Շփման խնդիրներ
- Հարմարման դժվարություններ
- Հուզական պոռթկումներ, իրավիճակին տրվող ոչ ադեկվատ արձագանք, հակասոցիալական վարք
- Տրավմատիկ իրադարձության մասին պարբերական մտքեր
- Տրավմատիկ իրադարձությունը հիշեցնող իրավիճակներից խուսափում
- Միայնակության, օտարության զգացում
- Կարոտ
- Կրթական դժվարություններ

ՏԱՐՀԱՆՎԱԾ ԵՐԵՒՄՆԵՐԻ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ՀԱԿԱԶՊՈՒՄՆԵՐԸ

- Մարմնական ախտանշաններ (գերզգայունություն, գլխացավեր, փորացավեր և այլն)
- Զնի, սննդի ընդունման խանգարումներ
- Ռեգրեսիվ կամ անցանկալի վարք (մանկական

խոսք, եղունգ կրծել, կամակորուրդներ և այլն)

- Հոգեկան գործընթացների տեմպի և որակի փոփոխություն (ուշադրության ցրվածություն և այլն),
- Տազնապ, անհանգստություն, մտահոգություններ
- Վախեր, մահվան վախի ակտիվացում, իրավիճակի կրկնությունից վախ և այլն
- Հույզերի քարացում կամ գերհուզականություն
- Տրավմատիկ դրվագների վերապրում, դրանց անընդհատ խաղարկում, կրկնություն
- Ագրեսիվություն
- Անօգնականության զգացում
- Գերակտիվություն կամ պասիվություն
- Ներամփոփություն, խուսափողական վարք
- Հարմարման խնդիրներ, շփման, համագործակցելու, վստահելու դժվարություններ կամ ուժեղ կապվածություն, կաչունություն
- Մասնակցություն ունենալու, օգնելու ցանկություն
- Հակասոցիալական վարք, հեղինակությունների և կարգուկանոնի մերժում
- Ինքնավաստման մտքեր, գործողություններ, մեղքի զգացում (դեռահասների մոտ)

ԻՆՉՊՈՏՆ ՆՊԱՍՏԵԼ ՏԱՐՀԱՆՎԱԾ ԵՐԵՒՄՆԵՐԻ ՀԱՐՄԱՐՄԱՆԸ

- Ճանաչել երեխայի՝ իրավիճակով պայմանավորված հակազդումները
- Համագործակցել երեխայի ծնողների կամ

խնամակալների հետ

- Լինել երեխաների կողքին՝ փորձելով հաստատել վստահելի հարաբերություններ
- Խոսել երեխաների հետ՝ տալով նրանց ապահովության զգացում
- Լսել երեխային, երբ նա դրա կարիքն ունի
- Պատասխանել երեխայի հարցերին, տալ պարզ, տարիքին համապատասխան տեղեկություններ՝ զերծ մնալով անհրատեսական խոստումներ տալուց
- Խուսափել աջակցությունը պարտադրելուց
- Ապրումակցել երեխային՝ խուսափելով անտեղի կարեկցանքից
- Կառավարել սեփական հուզական դրսևորումները երեխաների հետ շփման ընթացքում
- Լինել անկեղծ
- Խուսափել երեխային պիտակավորելուց
- Օգնել հասկանալ, որ դժվարությունները նորմալ են և հաղթահարելի
- Ժամանակ տրամադրել երեխաների հանգստի և խաղի համար
- Նպաստել երեխաների հարմարմանը դպրոցում
 - Նախօրոք նախապատրաստել դասարանի աշակերտներին՝ իրազեկելով նրանց տրավմա ապրած երեխաների դժվարությունների և նրանց հետ շփման առանձնահատկությունների մասին
 - Նախօրոք նախապատրաստել նաև նոր դասարան տեղափոխված երեխային՝ իրազեկելով նրան դպրոցի, դասընկերների և դասապրոցեսի հետ կապված հարցերի վերաբերյալ
 - Խրախուսել տեղափոխված երեխայի ակտիվությունը, ներգրավվածությունը, անգամ փոքրիկ ձեռքբերումները,
 - Հնարավորինս կառուցվածքավորված

Ներկայացնել նյութը, անհրաժեշտության դեպքում ընդգծել նյութի կարևոր կետերը, կրճատել առաջադրանքների ծավալը

- Հնարավորինս ներգրավել երեխային դպրոցի հետ կապված տարատեսակ գործունեություններում, միջոցառումներում,
- Լինել հետևողական երեխայի դրսևորումների հանդեպ:

